

„Necredinciosul” care l-a mărturisit pe Hristos cu prețul vieții
- Duminica a doua după Paști, a Sfântului apostol Toma -

Expresia „Toma necredinciosul” este una dintre cele mai cunoscute, dar în același timp și una dintre cele mai false. Mulți cred că „a fi un Toma” înseamnă a pune totul sub întrebare, a cere permanent dovezi palpabile. În a doua duminică după Paști, ne sunt înfățișate două arătări ale Domnului cel Înviat către grupul mai restrâns al ucenicilor Săi, al acestora pe care El i-a ales și i-a numit „Apostoli” (Luca 6, 13). Mântuitorul S-a arătat viu după patimile și moartea Sa unui număr destul de mare de persoane. Aceste arătări sunt cele mai importante dovezi ale adevărului Învierii Domnului. Deși prin Înviere, trupul luat de Mântuitorul din Sfânta Fecioară a încetat a mai fi un trup pământesc, totuși, prin faptul că El S-a arătat unor persoane concrete, Învierea este un fapt istoric. Sf. Scriptură ne vorbește despre mai multe arătări ale Domnului Celui înviat, fără ca vreuna din aceste scrieri să aibă pretenția unei prezentări depline. După ce S-a arătat Mariei Magdalena și tuturor femeilor mironosițe, apoi în drumul spre Emaus la doi ucenici, apoi lui Petru, spre seară S-a arătat ucenicilor care erau adunați într-o casă din Ierusalim, ale cărei uși le încuiaseră de frica iudeilor. El a intrat prin ușile încuiate – *căci trupul Său nu mai era pământesc* – le-a dat ucenicilor pacea Sa, i-a încredințat de adevărul Învierii, arătându-le mâinile și dăruiut puterea de a ierta păcatele. Domnul, preamărit acum prin Înviere, Se manifestă ca Acela Care dă pe Duhul Sfânt (Ioan 7, 39). Mântuitorul le-a arătat „mâinile și coasta Sa” (Ioan 20, 20). Ceilalți ucenici „s-au bucurat văzând pe Domnul”, după ce au primit încredințare de la El. Chiar și în drumul spre Emaus, ucenicii s-au arătat „zăbavnici cu inima” în a crede în Înviere. Numai după ce primesc adevărul Învierii, ucenicii se constituie martori ai acestui adevăr. Necredința lor este muștrată de Domnul: „i-a muștrat pentru necredința și împietrirea inimii lor, căci n-au crezut pe cei ce-L văzuseră înviat” (Marcu 16, 14). Toma nu primește mărturia celorlalți Apostoli, dorește mai degrabă și chiar pretinde o experiență personală a întâlnirii cu Hristos Cel Înviat, și încă una palpabilă, în care el să vadă semnul cuielor și rana din Coastă. Așa a considerat el că poate să identifice pe Iisus pe Care-l cunoștea înainte de Sfintele Pătimiri, de moarte și de Înviere. Domnul îi face pe plac lui Toma și se arată la fel ca ucenicilor prima dată, trecând prin ușile încuiate și adresându-se direct lui: „Adu degetul tău încoace și vezi mâinile Mele și adu mâna ta și o pune în Coasta Mea și nu fi necredincios, ci credincios”. Ceea ce s-a petrecut apoi ne arată că Toma n-a rămas necredincios, ci credincios, ba mai mult, el face o puternică mărturisire de credință: „Domnul meu și Dumnezeul meu!”. Cuvintele lui nu sunt rodul pipăirii și al vederii, ci sunt rodul credinței. Astfel, Toma, în Duhul Sfânt, dovedește deplin și definitiv că inima sa este străpunsă de harul credinței. Toma necredinciosul devine, hotărât, Toma credinciosul. Toma L-a revăzut pe Domnul și a participat cu ceilalți la o pescuire minunată (Ioan 21, 4-11) și a cinat cu El la masă. El nu a rămas un necredincios, căci istoria de mai târziu a Bisericii ne arată că în India, primele comunități creștine sunt rodul lucrării misionare a Sfântului Apostol Toma. Astfel, Biserica din Malabar (India) se numește „Biserica a creștinilor Sfântului Toma”. L-a propovăduit pretutindeni pe Iisus cel înviat și L-a mărturisit cu un dor nespus că este „Domnul și Dumnezeul său”. De același dor să ne umplem și noi astăzi, la pomenirea Apostolului Toma celui credincios! Amin.

SFÂNTUL IERARH ATANASIE PATELARIE - 2 mai

Sfântul Atanasie a fost unul dintre ierarhii altor popoare care au poposit pe meleagurile noastre românești pe care le sfinți cu rugăciunile sale curate și cu nevoițele osârdnice vreme de 12 ani. Acesta se născu în anul 1580 în insula Creta, într-o familie creștină și cu bun nume. Tatăl său, Gheorghe Patelarie, era secretar al episcopului locului, iar mama sa, o evlavioasă creștină. Primind din pruncie o educație aleasă, viitorul ierarh, ce primise la botez numele de Alexie, se îndreptă încă din tinerețe spre studiul dumnezeieștilor scripturi și spre viața duhovnicească profundă. După moartea tatălui său, Alexie renunță la lume și intră în viața călugărească, mai întâi la Mănăstirea Sfânta Ecaterina din Sinai, unde fu călugărit cu numele Atanasie, apoi la Mănăstirea Sfântul Atanasie din Tesalonic, unde fu hirotonit ieromonah, iar mai apoi în Muntele Athos, la Mănăstirile Esfigmenu și Xeropotam. Pentru o vreme se află ca dascăl și în Țara Românească, unde traduse „Psaltirea” în greaca populară. Aflând de alesele sale calități teologice și duhovnicești, sfântul patriarh Chiril Lucaris îl cheamă pe sfântul Atanasie în Constantinopol la apărarea credinței ortodoxe mult încercate, la acea vreme, de atacurile ereticilor și ale necredincioșilor. Sfântul Sfințit Mucenic Chiril Lucaris, patriarhul Constantinopolului (pomenit la 27 iunie). Portret ale sfântului ierarh săvârșit în anul 1632, cu 6 ani înaintea de primirea cununii mucenciei. Icoana și o părticică din cinstitele sale moaște se află și la Mănăstirea Radu-Vodă din București. În anul 1631, fu ales mitropolit al Tesalonicului, iar 3 ani mai târziu, pentru scurtă vreme, sfântul Atanasie ocupă și scaunul patriarhal al Constantinopolului. Silit fiind să-și părăsească păstoriții săi și să ia calea pribegiei, sfântul primi sprijin și găzduire la domnitorul Vasile Lupu al Moldovei, care îi îngădui să se așeze la Mănăstirea Sfântul Nicolae din orașul Galați. Vreme de 12 ani, între 1642 și 1654, cu o scurtă pauză în anul 1652, când fu ales din nou patriarh ecumenic, sfântul Atanasie îmbogăți spiritual ținutul Dunării de Jos, însă nu-și uită nici scaunul său mitropolitan, pentru care ceru neîncetat ajutor material. Tocmai pentru acest scop, întreprinse o lungă călătorie la Moscova, unde obținu de la țarul Rusiei sprijin pentru eparhia sa, în grea suferință. Un călător contemporan cu sfântul Atanasie, diaconul Paul de Alep, ne relatează că sfântul patriarh Atanasie avea în grija sa și păstoria credincioșilor din Brăila, oraș aflat sub stăpânire otomană și unde se găsea sediul Mitropoliei Proilaviei. Deși era înaintat în vârstă, având 74 de ani, multele trebuințe ale mănăstirii îl determină pe fostul patriarh să plece în Rusia, sperând în ajutorul țarului. Pe drumul de întoarcere spre Galați, în anul 1654, obosit de greutatea drumului, sfântul Atanasie își dădu sufletul în mâinile Domnului Mănăstirea Schimbarea la Față din Lubensk, în Rusia Mică (Ucraina de astăzi), la 5 aprilie 1654, în a treia zi a Sfințelor Paști. După 8 ani de la mutarea sa la veșnicele lăcașuri, prin descoperire dumnezeiască, trupul fericitului patriarh Atanasie se află necuprins de stricăciune. Astăzi, sfintele sale moaște, care săvârșesc multe minuni, se păstrează în Catedrala Buna Vestire din Harkov, Ucraina, într-o raclă așezată lângă altarul din partea dreaptă a sfântului lăcaș, fiind de secole izvor de binecuvântare și tămăduire pentru credincioși. Amin

ÎNTREBĂRI ȘI RĂSPUNSURI DESPRE CREDINȚA ORTODOXĂ

Întrebare: Care este datoria creștinului față de legi?

Răspuns: Creștinul, ca făptură a lui Dumnezeu, trebuie să asculte de voia Acestuia, rostită prin legile date, căci numai așa își poate întocmi o viață cinstită și-și poate dobândi mântuirea sufletului. Legea, prin însăși ființa ei, cere doar ascultare și nu stă în bunul plac al cuiva să i se supună sau nu. Este drept că uneori se întâmplă ca legea să fie călcată. Dar creștinul nu trebuie să facă aceasta în chip premeditat; el rămâne supus legii chiar și atunci când o calcă. Porunca lăuntrică prin care legea morală cere creștinului să facă sau să nu facă ceva se numește datorie morală. Aceasta nu este altceva decât trebuința pe care o simte credinciosul înăuntrul său de a împlini voia lui Dumnezeu și a ocoli cele potrivnice ei, fără ca libertatea voii să-i fie îngrădită cu ceva. Cum poate însă împlini legile și evita călcarea lor, aceasta i-o spune fiecăruia cugetul sau conștiința sa morală.

Întrebare: Ce este conștiința morală?

Răspuns: Conștiința morală este glasul lui Dumnezeu în sufletul credinciosului, care-l îndeamnă la împlinirea legii morale. Glasul acesta îl poate cunoaște fiecare, căci după credința noastră conștiința s-a născut odată cu omul. Ea este de obârșie dumnezeiască. Sf. Ioan Gură de Aur spune: „Când Dumnezeu l-a făcut pe om, a sădit în fiecare judecata nemincinoasă a binelui și a răului, regula conștiinței”.

Întrebare: Dispare vreodată conștiința din sufletul omului?

Răspuns: Niciodată. Ea poate să fie adormită prin nepăsarea omului față de datoriile sale, poate să fie întunecată printr-o viață de păcat, dar nu poate să fie nimicită niciodată, fiindcă ea este de la Dumnezeu. Nici cei mai mari făcători de rele nu pot înăbuși în ei, cu totul, glasul conștiinței. Ea îi urmărește mereu cu muștrările ei, încât mulți ajung la deznădăjduire și-și curmă singuri firul vieții, ca Iuda.

Întrebare: Ce datorie avem față de conștiința noastră?

Răspuns: Avem datoria de a o păstra totdeauna curată și de a o ține în stare trează prin rugăciune, post, împărtășirea cu Sfintele Taine și prin cunoașterea tot mai temeinică a învățăturii creștine. Conștiința morală ne îndeamnă la făptuirea binelui, dreptății și dragostei creștine, adică la împlinirea legii.

Întrebare: La ce-i slujește omului conștiința?

Răspuns: Conștiința slujește drept călăuză la împlinirea legii. Ea este judecătorul neadormit și aspru, care nu se poate cumpăra cu nimic și care se pronunță asupra fiecărei fapte, arătând dacă aceasta este bună sau rea și dacă trebuie săvârșită sau nu. Ea își ridică glasul atât înainte de săvârșirea unei fapte, cât și după săvârșirea ei. Înainte de săvârșirea unei fapte, conștiința spune dacă fapta este bună sau rea și ne sfătuiește să o împlinim sau nu. După săvârșirea fapte, tot ea ne judecă. Dacă am ascultat de glasul ei, dacă ne-am împlinit datoria și ne-am ferit de fapte rele, atunci conștiința ne răsplătește cu bucurie, mulțumire și liniște sufletească. Iar dacă n-am ascultat de glasul conștiinței și am săvârșit fapte rele, atunci ea ne pedepsește cu aspre muștrări; simți, adică, neliniște și apăsare în suflet. Să ascultăm de glasul conștiinței.

† PROGRAM LITURGIC †			
ZIUA	ORA	SLUJBE și ACTIVITĂȚI	
Sâmbătă	07:00-	Sfânta Liturghie	(LIVE)
2 mai	08:30	Pomenirea morților	(LIVE)
Duminică	07:00-	Utrenia	(LIVE)
3 mai	10:30	Sfânta Liturghie	(LIVE)

Cunoașterea lui Dumnezeu prin credință

În Duminica Tomii aducem mulțumire lui Dumnezeu mai ales pentru darul credinței. Dumnezeu dăruiește tuturor oamenilor acest dar, pentru că „Dumnezeu dorește ca tot omul să se mântuiască și la cunoștința adevărului să vină” (1 Timotei 2, 4). Omul creat după chipul lui Dumnezeu poartă în sine posibilitatea legăturii sale cu Dumnezeu, o legătură personală, inteligentă și iubitoare sau afectivă. Dar nu toți oamenii cultivă acest dar al legăturii lor personale cu Dumnezeu, Făcătorul cerului, al pământului și al omului. Mulți oameni nu-și mai pun întrebarea: cine a făcut cerul și pământul, soarele și luna, aerul și apa, fără de care viața nu ar fi posibilă, ci se comportă în lume, în creația lui Dumnezeu, ca și când Dumnezeu nu ar exista. Dacă nu credem în Dumnezeu sau nu vrem să comunicăm cu Dumnezeu, aceasta nu înseamnă că Dumnezeu nu există. Însă cei care cred în Dumnezeu, Făcătorul cerului și al pământului, și intră în legătură cu El prin rugăciune și prin fapte bune, aceia primesc încă din lumea aceasta bucuria cea negrăită și preaslăvită a credinței lucrătoare prin iubire. Plinătatea acestei bucurii o primește omul credincios numai după învierea de obște, când și trupul său va participa la bucuria veșnică a sufletului său unit cu Dumnezeu prin har. Trebuie să cultivăm credința prin rugăciune, ca expresie a iubirii față de Dumnezeu, și prin fapte bune, dovadă a iubirii față de aproapele. Altfel spus, credința singură nu este suficientă, ci ea trebuie să fie însoțită și de faptele credinței, pentru că „precum trupul fără suflet mort este, astfel și credința fără de fapte moartă este” (Iacov 2, 26). Chiar dacă cineva crede cu desăvârșire în Tatăl, și în Fiul, și în Duhul Sfânt, dacă nu săvârșește binele, credința singură nu-i va folosi la nimic pentru mântuire. Credința în Hristos se împlinește prin întâlnirea și comuniunea cu El. Noi credem că Hristos Domnul a înviat, mai ales pentru că Sfinții Apostoli care ne-au propovăduit Evanghelia lui Hristos au văzut și au mărturisit pe Hristos Cel Răstignit și Înviat. La început, credința vine din ascultarea cuvântului Evangheliei, iar apoi ea se confirmă și se luminează prin bucuria prezenței lui Hristos Cel Înviat în sufletele celor care cred în El. Aici se vede legătura tainică dintre citirea Evangheliei ca binevestire a adevărului credinței și răspunsul nostru ca mărturisire a credinței. Mai întâi ascultăm Sfânta Evanghelie și apoi mărturisim Crezul. Când s-au închinat în fața Lui, femeile mironosițe au simțit sau au trăit faptic adevărul împărtășit lor de către înger prin cuvânt. Credința se cultivă în Biserică prin Evanghelia lui Hristos. Amin

